

Examenul național de bacalaureat 2024
Proba E. d)
Filosofie

Varianta 8

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Una dintre următoarele interogații face referire la problema sensului vieții:
 - a. Cum ne apărăm libertatea socială și politică?
 - b. Merită viața să fie trăită?
 - c. Care este sensul binelui în etica utilitaristă?
 - d. Cum pot fi atenuate inegalitățile sociale și politice?
2. Îi aparține concepției lui Aristotel una dintre următoarele afirmații:
 - a. binele suprem este fericirea
 - b. binele presupune trăirea plăcerii
 - c. binele nu are niciun temel, ci depinde de puterea voinței
 - d. binele în sine presupune trecerea dincolo de lumea aparențelor
3. Una dintre următoarele caracteristici nu este o trăsătură a eticii aplicate:
 - a. caracterul reflexiv
 - b. caracterul controversat
 - c. caracterul inductiv
 - d. caracterul deductiv
4. Una dintre valorile unui regim politic democratic este:
 - a. constrângerea absolută a individului
 - b. intervenția sporită a statului în viața societății sau a individului
 - c. libertatea social-politică
 - d. adevărul opiniilor
5. Responsabilitatea social-politică poate fi asumată atunci când omul este:
 - a. ființă autonomă și acționează ca atare
 - b. constrâns să acționeze
 - c. lipsit de discernământ
 - d. dependent de voința altora
6. Dreptul la proprietate este un drept negativ deoarece implică:
 - a. acțiunea coercitivă din partea statului
 - b. minimizarea intervenției statului în viața individului
 - c. subordonarea individului de către stat
 - d. maximizarea intervenției statului în viața individului
7. Empirismul este concepția filosofică potrivit căreia:
 - a. rațiunea asigură legitimitate unei opinii
 - b. întreaga cunoaștere își are sursa în experiență
 - c. cunoașterea este imposibilă
 - d. adevărul este consecința acțiunilor practice
8. Teoria corespondenței susține un tip de adevăr bazat pe:
 - a. concordanța între ceea ce se afirmă și realitate
 - b. respectarea legilor
 - c. compatibilitatea cu ansamblul idelor considerate adevărate la un moment dat
 - d. efectele practice

9. Datoria este conceptul central în cadrul eticii:

- a. eudaimoniste
- b. hedoniste
- c. deontologice
- d. utilitariste

10. Drepturile pozitive sunt cele care implică:

- a. anularea drepturilor negative
- b. anarhia în stat
- c. dispariția statului
- d. intervenția statului

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Analizați, într-o pagină, problematica *drepturilor omului*, din perspectivă filosofică. Punctajul se acordă pentru:

- a) numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referire la problematica drepturilor omului **1 punct**
- b) precizarea explicită a tezei/ideii filosofice despre drepturile omului **2 puncte**
- c) explicarea unei teze/idei filosofice, precizată explicit la subpunctul b) **6 puncte**
- d) ilustrarea tezei/ideii filosofice pe care ați precizat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **4 puncte**
- e) menționarea unei consecințe asupra statului, în cazul în care drepturile economice sunt încălcate **1 punct**
- f) utilizarea adecvată a limbajului de specialitate **1 punct**
- g) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

B. Argumentați în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: *legitimitatea este dorită de către orice regim politic.* **8 puncte**

C. Ilustrați, printr-un exemplu concret modul în care este evaluată legitimitatea politică din perspectiva unui cetățean al unei societăți democratice. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

"Omul este o ființă mai socială decât orice albină și orice ființă gregară; căci natura nu creează nimic fără scop. Însă grai are numai omul dintre toate vietățile. Vocea (nearticulată) este doar semnul plăcerii și al durerii, și există și la celelalte vietăți, căci natura lor le ridică numai până acolo, să aibă simțirea plăcerii și a durerii și a o semnifica unele altora, pe când limba servește a exprima ce este folositor și ce este vătămător, precum și ce este drept și nedrept."

(Aristotel, *Politica*)

1. Formulați, pe baza textului dat, teza lui Aristotel referitoare la caracteristicile omului, în calitate de ființă socială. **4 puncte**

2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *ființă socială și dreptate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. Punctajul se acordă pentru:

- a) utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic **2 puncte**
- b) explicarea corelației existente între termenii dați **6 puncte**
- c) coerența textului redactat **1 punct**
- d) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

3. Argumentați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat. **6 puncte**

B Știind că există o mare diversitate de opinii și teorii cu privire la dreptate:

- 1. Menționați două tipuri de dreptate. **4 puncte**
- 2. Construiți un argument care să justifice ideea potrivit căreia în anumite situații inegalitatea reprezintă singura modalitate de a realiza dreptatea. **6 puncte**